

teatre

FRANCESC FOGUET I BOREU

Llegiu-vos la novel·la, si us plau!

Solitud

AUTORA: CATERINA ALBERT

Dramatúrgia: Albert Arribas
 Direcció: Alicia Gorina
 TNC, Sala Petita, 5 de març
 (del 5 de març al 4 d'abril)

Un dels objectius fundacionals del TNC és recuperar el llegat del passat. Gairebé amb un quart de segle d'experiència, la nau capitana del teatre públic té pendents encara molts dramaturgs i obres per visitar. Més enllà de les excuses, potser el problema és que no s'hi té prou convicció i que es dona prioritat a altres interessos, de vegades gremials o nepotistes. Una de les maneres d'anar-se'n per la tangent és l'adaptació teatral de novel·les clàssiques. És una bona opció, si abans s'ha fet la feina que toca i si hi ha un treball de dramatúrgia en profunditat.

Solitud de Caterina Albert, dirigida per Alicia Gorina, fa una aposta molt clara per la narrativitat. A mig camí entre la lectura i l'escenificació, el treball dramaturgic d'Albert Arribas ha consistit bàsicament a mantenir el discurs indirecte i els diàlegs de la novel·la i, en la primera part, convertir els títols dels capítols en escenes i afegir-hi acotacions. La mínima esporgada del text no troba el to per mantenir l'atmosfera simbòlica i fascinant que té la novel·la. S'ha confiat massa en la paciència de l'espectador per engaltar-li llargs fragments literals.

La primera part (l'ascensió de Mila) és un desori de dispersió, perquè al mateix temps que els actors diuen el text, amb una incipient escenificació, les feixineres omplen l'escenari i llegeixen els títols de les escenes o les acotacions. En la segona part (el declivi), l'acció es concentra molt més. No venç, tanmateix, el

distanciament fatal que crea la proposta. Per a més inri, l'entreacte convida el públic que ho desitgi a escoltar, de la mà del Pastor, a la rondalla del capítol 6. És un recurs de ludificació —cada vegada més en voga— que encara trenca més l'encís simbòlic de la novel·la.

En totes dues parts, condicionada per una adaptació errònia de cap a peus, Gorina opta per diluir el discurs narratiu entre els personatges i, excepte en els destacats, mantenir-los com a tals amb un perfil baix. Malgrat algunes propostes magnífiques d'adaptació de textos narratius, sobretot amb procediments corals, aquesta escenificació de la millor novel·la modernista és, per desgràcia, un fiasco. Fa l'efecte que els actors passen text sense ni saber què diuen i, tret d'algunes imatges o escenes ben resoltes, la narrativitat se'ls menja.

Maria Ribera, en el paper de Mila, fa un *tour de force* per desdoblar-se en narradora i personatge. Se'n surt bé i aguan-

ta el tipus fins al final, però ha de vèncer massa resistències: un espai escènic que no li juga a favor, i una dispersió de veus i recursos —amb micròfons inclosos— que dificulten la concentració necessària per al clima tràgic de la novel·la. Al seu costat, Pol López (Pastor) i Pepo Blasco (Ànima) tenen moments brillants, juntament amb altres que fa l'efecte que caricaturin els seus personatges.

La tria estètica de l'escenificació va del simbolisme més suggeridor al costumisme més tòpic, tot passant per un realisme irrisori. L'espai escènic té imatges tan poderoses com l'elevació de la campana o l'escampadissa de palla, metonímia de l'ermita i del món rural, però, en conjunt, és un autèntic despropòsit. Especialment en la segona part, amb un altar dedicat a Sant Ponç que sembla una falla valenciana. Per més bona voluntat que es tingui per seguir el muntatge, l'espectador arriba a la conclusió que, per sort, la novel·la íntegra li dona mil voltes.